Tuusulasssa, 11.3.2021

Tulevaisuusvaliokunnalle

Olin valiokunnan kuultavana asiantuntijana valiokunnan kokouksessa 10.3.21. En jättänyt kannanotossani esittämääni ehdotusta kirjallisena, ja korvaan laiminlyöntini seuraavalla viestillä.

Pidän valiokunnan Suomeen suunnittelemaa **maailman tulevaisuusvaliokuntien kokousta** merkittävänä edistysaskeleena ja lähes korvaamattomana tilaisuutena virittää maailmanlaajuinen keskustelu seuraavista, mittavista kysymyksistä.

1. Maailman harmonisen tilan väkiluku

WWF:n vuosittain julkaiseman raportin mukaan Ihmiskunta kuormittaa taivaankappaletta noin kaksinkertaisella kuormalla sen kantokykyyn nähden. Kuormituksen voi ennustaa kasvavan, ellei nykyistä tehokkaampiin toimiin ryhdytä pikaisesti.

Lähes kaikkien ympäristöön kohdistuvien ja yhteiskunnallisten ongelmien merkittävänä perussyynä on nähtävä maapallon liian suureksi kasvanut väkiluku ja sen aiheuttama kuormitus. Näköpiirissä ei ongelmalle ole toistaiseksi - Kiinan yhden lapsen politiikkaa lukuun ottamatta - vakavia ja tehokkaita parannustoimia. Kahden lapsen maailmanlaajuinen politiikka saattaisi olla toimiva ratkaisu, mutta sen vaikutukset ulottuisivat vuosisatojen päähän.

Ongelma edellyttää välttämättä ratkaisua tällä vuosisadalla. Mitä nopeammin asiasta syntyisi maailmanlaajuinen sopimus, sen hyväksyttävämpiä olisivat sovelletut keinot ja sitä inhimillisempiä valitut ratkaisut. Planeetan suurimmat ongelmat ovat Afrikan väkiluvun voimakas kasvu ja Kaakkois-Aasian tiheä asutus. Eurooppa on myös ylikansoitettu, mutta ongelmaan on jo jossain määrin havahduttu.

2. Maailmanlaajuinen maankäyttö

Maapallo jakautuu kahteen merkittävään alueeseen; koskemattomana säilyneeseen biosfääriin ja ihmislajin valtaamaan teknosfääriin. Jälkimmäiseen lukeutuvat rakennusten ja infrastruktuurin lisäksi talousmetsät, kalastusalueet, viljelykset, laidunmaat ja kotieläimet. Biosfääri on näistä kahdesta arvokkaampi; koska sillä on myös itseisarvo, vaikka sen välinearvoa ihmislajille käytetään sitä puolustavana argumenttina. Teknosfääri, joka on biosfäärin karkea kopio, on valtaosin vain 200 vuoden ikäinen, kun taas biosfääri on iältään miljardeja vuosia vanha.

Ihmiskunta on planeetan diktaattori, mutta valitettavasti valistumaton diktaattori. Siksi ihmiskunnan tulisi tarkistaa arvojaan ja tavoitteitaan perustavalla tavalla. Sen pitäisi tehdä maailmanlaajuinen kansainvälinen sopimus säilytettävien alueiden verkostosta, jolloin jokainen erillinen biotooppi ja eliölaji suojeltaisiin niin, ettei ihmislaji aiheuttaisi yhtään sukupuuttoa. Jokainen sukupuutto on korvaamaton tappio.

Ehdotus tulevaisuusvaliokunnalle

Kumpikaan edellä mainituista kokonaisuuksista ei ole osa yksittäisen valtion päivänkohtaista politiikkaa. Jotta kysymyksiä voitaisiin käsitellä **maailman tulevaisuusvaliokuntien kokouksessa,** olisi hyödyllistä tehdä selvitys esitettyjen ongelmien luonteesta, perustella ratkaisujen

välttämättömyyttä, pohtia ratkaisuihin liittyviä ongelmia ja esittää karkealla tasolla mahdollisuuksia ratkaisuiksi.

Nämä asiat liittyvät eduskunnan toimenkuvassa lähimmin tulevaisuusvaliokuntaan, mutta eivät ole kirjaimellisesti edes sen tehtäviä. Siksi toistan aikaisemmin esittämäni ehdotuksen. Valiokunta voisi yhteistyössä valitsemansa työryhmän kanssa laatia raportin mainitulle maailmankokoukselle viittaamistani kahdesta kokonaisuudesta.

Rohkenen myös esittää, että työryhmässä ei tulisi olla poliittisesti tai taloudellisesti sitoutuneita, eikä muutenkaan arkielämässään tiukasti urautuneita kansalaisia. Ratkaisujen pohdinta edellä mainituissa kysymyksissä vaatii laajaa näkemystä ja lyhytnäköisistä pulmista irtautunutta ajattelua.

Liitän mukaan kaksi asiasta aikaisemmin esittämääni kannanottoa, valiokunnan 25-vuotisjuhlassa ja FinnSight-Forumissa.

Kunnioittavin tervehdyksin,

Eero Paloheimo

tekniikan tohtori ja puurakentamisen emeritus professori